

 HELSE BERGEN Haukeland universitetssjukehus	<h2 style="margin: 0;">Grensestråler/Bucky behandling</h2>	
Kategori: Pasientbehandling/Fagprosedyrer/Annet/Annet 3	Gyldig fra/til: 18.08.2020/18.08.2021	
Organisatorisk plassering: Helse Bergen HF/Hudavdelingen	Versjon: 3.01	
Godkjenner: Synnevåg, Else Karin Fossøy	Informasjon	
Dok. ansvarlig: Kristine Bjørkhaug/Turid Thune	Dok.id: D56619	

Hva er Grensestråle behandling?

Grensestråler er en medisinsk behandling forordnet av lege som består av bløte røntgenstråler.

Behandlingen brukes hovedsakelig ved psoriasis, eksem og enkelte andre hudlidelser.

Hvordan utføres behandlingen?

FØR behandling:

Hvis du har tørr, fortykket hud, bør denne fjernes før behandlingen starter. For mye fortykket hud vil hindre strålene i å nå tilstrekkelig inn i huden. Spør sykepleier om råd.

Det er viktig at huden ikke er smurt med kortison – eller fuktighetskremer de siste 12 timer før grensestråler, da fett hindrer strålene i å trenge gjennom huden.

Håret må være tørt og en må ikke bruke hårprodukter før behandling i hodebunnen.

Legen ordinerer dose og antall behandlinger ut fra hudtypen og hudlidelsen din.

Behandlingstiden varer fra 15 til 60 minutter.

Det settes en «tube» på apparatet som plasseres over utslettet og området bestråles. Dette medfører ikke ubehag.

Grensestråler gis 1 gang pr. uke, vanligvis i 3-6 uker, med samme dose hver gang.

Etter behandling kan huden smøres med fuktighetskrem.

Legen informerer om hvordan du bruker kortisonkrem i behandlingsperioden.

Du bør ikke sole deg i behandlingsperioden og 3- 4 ukene etterpå.

Hvis du skal ut i solen må du beskytte deg med klær eller krem med høy solfaktor.

Legen bestemmer når du skal komme til kontroll.

Ny behandling kan eventuelt gis etter 6 mnd.

Hvordan virker behandlingen?

Grensestråler er «bløte» røntgenstråler som kan være effektiv mot enkelte hudlidelser via en såkalt fotoelektrisk effekt på den syke huden. De har betydelig mindre gjennomtrengningsevne enn vanlige røntgenstråler ettersom 90 % av strålene blir absorbert (sugd opp) av den øverste 1 mm av huden.

Har behandlingen bivirkninger?

Det kan oppstå rødhet, noen ganger irritasjon, kløe eller hevelse i det bestrålte område.

Mange får også utvikling av pigment – brunfarge i huden. Denne pigmenteringen vil vanligvis forsvinne, men kan vedvare i 3-4 måneder.

Forverring av psoriasis/eksem kan forekomme hos noen.

Ta kontakt med avdelingen ved ubehag eller forverring.

Risiko ved grensestrålebehandling er betydelig mindre enn ved vanlige røntgenstråler. Det er ikke sett alvorlige langtidsvirkninger. Spredning av strålene er minimale- beskyttelse med blyforkle er derfor ikke nødvendig.

Kilder: Bruksanvisning for grensestråleapparat Progressus Medica AB

Overlege Bernt Lindeløf

Statens strålevern

Oppdatert 09.10.18

Overlege Turid Thune og sykepleier Bodil Håland, Hud poliklinikk

